

Aan Provinciale Staten

Datum : 10 APR. 2018
Documentnr. : 2018-024.544/15/A.14
Dossiernummer : K136
Behandeld door : J. Darwinkel
Telefoonnummer : (050)316 7214
Antwoord op :
Bijlage :
Onderwerp : Reactie regio m.b.t. beëindiging gaswinning Groningen

Geachte dames en heren,

Inleiding

22 juli 1959, onder een akker van boer Boon uit Kolham wordt het eerste Groningse gas aangeboord. 29 maart 2018, het kabinet maakt bekend dat de gaswinning uit het Groningenveld zo snel als mogelijk naar nul gaat. Twee historische data, met een grote betekenis voor Groningen. Met de beslissing om op een zo kort mogelijke termijn de gaswinning in Groningen te stoppen, wordt de oorzaak van de aardbevingen door gaswinning uit het Groningenveld aangepakt. Een keerpunt in de aanpak van de problemen door de gaswinning. In 2022 wordt het mogelijk geacht dat de gaswinning op een niveau van 4 miljard kuub zit. En daarna zo snel mogelijk naar nul. Zijn daarmee de problemen van Groningen opgelost? Nee, dat zou te simpel gedacht zijn. Zo is daar een zeer groot gebrek aan vertrouwen bij een groot deel van de betrokken bewoners van Groningen. Verder zijn er en blijven er onzekerheden over het effect van de maatregelen. Dat maakt dat wij het keerpunt om naar nul te gaan toejuichen maar er ons ten diepste van doordrongen zijn dat er nog een wereld te winnen is.

Naast het besluit van het kabinet op 29 maart, zijn vertegenwoordigers van de besturen van de rijksoverheid, provincie en gemeenten, al geruime tijd in overleg over een andere, betere aanpak van de problemen, die Groningen bovengronds ervaart. Een eerste resultaat van deze besprekingen is de fundamenteel andere aanpak van de schadeafhandeling door gaswinning op 31 januari jl. Deze is nu onafhankelijk van de veroorzaker van de schade, de NAM, geregeld. De besprekingen gaan op dit moment over het oprichten van een Schadefonds, een verbeterde aanpak van de versterking van huizen en panden, het leggen van een basis voor een toekomstperspectief voor Groningen en een andere manier van besturing. Het besluit om de gaswinning terug te brengen naar nul zal gevolgen hebben voor de veiligheidsrisico's voor bewoners in het aardbevingsgebied. Naar verwachting positieve effecten, maar precies weten wij dat niet. Het kabinet heeft opdracht gegeven aan vier instituten om hierover voor de zomer meer duidelijkheid over te geven. Wij begrijpen heel goed dat de hierboven geschetste overleggen en planning een periode van langer durende onzekerheid met zich meebrengt voor bewoners. Tegelijkertijd willen wij deze periode benutten om met de gesprekken te komen tot een betere en andere aanpak van de versterking, toekomstperspectief en besturing, zodat we op een fundamentele betere manier de problemen van Groningen het hoofd kunnen bieden.

In de navolgende passages gaan wij zo beknopt mogelijk in op de verschillende aspecten die het besluit van 29 maart met zich meebrengt. Daarbij verwijzen wij korthedshalve ook naar de brief van minister Wiebes van 29 maart, die als bijlage bij deze brief is gevoegd.

Nadere toelichting

Gaswinningsniveau

Op 29 maart jl. heeft het kabinet een historisch besluit genomen: de gaswinning uit het Groningengasveld wordt op zo kort mogelijke termijn volledig beëindigd. Dit is goed nieuws voor Groningen. Door de primaire oorzaak van het aardbevingsrisico aan te pakken zet het kabinet een belangrijke koers in richting het terugbrengen van de veiligheid en de veiligheidsbeleving in Groningen. Het kabinet wil een pakket aan maatregelen inzetten om de gaswinning zo snel als mogelijk verantwoord af te bouwen naar nul. Langs vijf maatregelenlijnen, zowel aan de vraag- als aanbodzijde, wordt ingezet op de snelle vraagreductie van gas uit het Groningenveld. In de conservatieve doorrekening van de vijf maatregelen wordt het mogelijk dat in het gasjaar 2022/2023 het volume dat uit het Groningenveld wordt gewonnen tussen de 7 miljard kuub (koud jaar) en 4 miljard (warm jaar) ligt. Mogelijk kunnen deze aantallen al in gasjaar 2021/2022 behaald worden. Bij optimistische doorrekeningen kan het wellicht nog lager dan 7 en 4 miljard kuub en mogelijk naar 0 miljard kuub.

Voor het pakket van de vijf maatregelen verwijzen wij naar de brief van de minister van EZK, d.d. 29 maart 2018. Hierbij maken we bij de maatregel, produceren van "nooit meer dan nodig" nog de volgende opmerking. Op basis van de huidige Mijnbouwwet mag een eenmaal vastgesteld winningsniveau in zijn geheel worden geproduceerd, los van de vraag of dit volume in een gegeven jaar echt noodzakelijk is. Hier wil de minister voor het Groningenveld specifiek van af. Om dit mogelijk te maken is een aanpassing van de Gaswet en Mijnbouwwet noodzakelijk die in het gasjaar 2019/2020 van kracht zal worden. De minister heeft hiervoor een traject van internetconsultatie uitgezet waardoor burgers, maatschappelijke organisaties en overheden hun reactie, voor 14 april 2018, hierop kunnen geven. Als regio zullen wij hier ook op reageren. Deze reactie zullen wij u ter kennisname toezenden.

Proces instemmingsbesluit gaswinning Groningenveld

De Raad van State heeft de minister opgedragen een nieuw besluit te nemen over het gaswinningsniveau voor het aankomende gasjaar 2018/2019 dat in oktober 2018 van start gaat. Dit besluit moet genomen zijn voor november 2018. Medio juni verwacht de minister een ontwerp-instemmingsbesluit ter inzage te kunnen leggen. Het besluit zal een beperkte geldingsduur krijgen zodat voor het gasjaar 2019/2020 en daarna een nieuw besluit conform de gewijzigde wetgeving kan worden genomen. Bij de voorbereiding van het besluit wil de minister de bestuurlijke vertegenwoordigers uit de regio betrekken. Over de exacte wijze waarop de overheden bij het aanstaande instemmingsbesluit betrokken worden zijn wij nog in overleg met het ministerie. Zodra wij hierover meer weten informeren wij u hierover.

Veiligheidsrisico's en versterkingsoperatie

Minister Wiebes stelt in zijn brief dat een sterk verminderde gaswinning uit het Groningenveld een positief effect zal hebben op het veiligheidsrisico voor de bewoners van het aardbevingsgebied. Om te weten of dat zo is en op welke termijn, heeft het kabinet de opdracht gegeven aan KNMI, SodM, TNO en NEN om de noodzakelijke analyses en berekeningen zo snel mogelijk uit te voeren. In het Nationaal Bestuurlijk Overleg (NBO) met de minister op 4 april jl. is hierover gesproken. Er is afgesproken om eerst de werkvoorraad qua versterking te inventariseren en vervolgens daarover binnen twee weken verder te spreken.

Toekomstperspectief en bestuursakkoord

Met het besluit van de minister om de gaswinning volledig af te bouwen wordt de oorzaak van de onveiligheid op den duur weggenomen, maar de gevolgen van de gaswinning hebben hun sporen nagelaten. Het kabinet erkent dan ook dat het einde van de gaswinning vraagt om nieuwe werkgelegenheid en ontwikkelingen op het gebied van duurzaamheid. Dat Groningen kansen wordt geboden in de transities op het gebied van economie, energie en sociale demografie. Het kabinet stelt dat deze opgaven niet mogen afhangen van het niveau van gaswinning of van de omvang van de versterkingsoperatie. Het Rijk stelt daarom voor om een substantiële en meerjarige bijdrage te investeren in onze provincie, losgekoppeld van de aardgasbaten. De minister wil hierover met ons in gesprek om zo te komen tot een stevige aanpak.

Wat ons betreft vertaalt deze stevige aanpak zich in ieder geval in een opgave van herstructurering en dorps- en stadsvernieuwing. Voor, door, en met bewoners. De drie eerdergenoemde transities op het gebied van sociale demografie, energie en economie vormen hierbinnen het zwaartepunt. Deze transities zijn van nationaal belang en zijn in Groningen versterkt en versneld door de gevolgen van de gaswinning. Door hier vroegtijdig op te anticiperen, kan de aanpak in dit gebied als voorbeeld dienen en hiermee een bijdrage leveren aan oplossingen voor heel Nederland. Denk hierbij aan de vergroening van de energievoorziening, de industrie en de chemie. Steeds staat hierbij de inwoner en de Groninger gebiedskwaliteit centraal. Het is belangrijk zicht te

hebben op verbeteringen in de gezondheid, inwoners moeten meer economisch perspectief ervaren, sterkere regie op de eigen situatie hebben, het landschap en het erfgoed kan zijn karakteristieke gezicht behouden en inwoners van stad en ommeland moeten trots kunnen zijn op hun gebied. Deze onderwerpen zijn belangrijke pijlers in het akkoord dat beoogd wordt dit voorjaar met de deelnemers van de bestuurlijke tafel te sluiten. De brief van de minister heeft geen rechtstreekse gevolgen voor de schadeafhandeling en voor het besturingsvraagstuk. Ons standpunt blijft ten aanzien van deze onderwerpen ongewijzigd. Hierover hebben wij u eerder geïnformeerd.

Afsluitend

Het nieuwe gaswinningsbesluit van de minister is voor ons een belangrijke stap om te komen tot blijvend perspectief voor de Groningers. Alleen door de oorzaak weg te nemen kan een veiligere woon- en werkomgeving worden gegarandeerd. Het is en blijft onze inzet om samen met onze inwoners, bedrijven, medeoverheden en maatschappelijke partijen van Groningen te werken aan het herstel van vertrouwen.

Wij vertrouwen erop u hiermee voor dit moment voldoende te hebben geïnformeerd. Wij beseffen dat de behoefte aan actuele informatie heel groot is en erkennen dat ook. Zo spoedig mogelijk als dat kan zullen wij u nader informeren. Volledigheidshalve melden wij u dat een brief met dezelfde inhoud ter informatie door de Colleges van B&W van de betrokken gemeenten naar de gemeenteraden is verstuurd.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Groningen:

, voorzitter.

, secretaris.

Bijlagen:

Nr.	Titel	Documentnr.	Soort bijlage
1.	20180329 Kamerbrief vanuit ministerie EZK over gaswinning Groningen	2018-025463	brief